

El català en l'etiquetatge

Estudi sobre l'acompliment de la legislació de l'etiquetatge de productes de Denominació d'Origen catalans entre les empreses del sector de

vins i caves
a Catalunya

Índex

Introducció	Pàg. 1
Les Denominacions d'Origen de vins i caves	2
Què diu la Llei ?	3
Estudis previs sobre l'etiquetatge en català de vins i caves	4
L'estudi sobre l'etiquetatge en català de vins i caves	
Objectius	6
L'etiquetatge en català de vins i caves de gran consum	7
L'etiquetatge en català en vins i caves d'alta qualitat	13
Evolució de l'etiquetatge en català de vins i caves	18
L'etiquetatge en català a Codorníu, Freixenet i Torres	19
Conclusions	22
Annexos	25

Introducció

Segons **l'article 34 de la Llei 1 /1998 de Política Lingüística** del 7 de gener de 1998, **totes les dades obligatòries i informacions voluntàries dels productes amb denominació d'origen, comarcal o de qualitat que es distribueixen en l'àmbit territorial de Catalunya, han d'ésser com a mínim en català.** L'obligatorietat de l'acompliment de la llei és de 2 anys (és a dir, gener del 2000), i per a 5 anys per als empresaris autònoms (és a dir, gener del 2003). Tanmateix en la segona de les Disposicions Transitòries de l'esmentada llei, pel que fa a l'adaptació empresarial en el punt 2, aclareix que hi ha un termini de 5 anys (gener del 2003) per continuar al mercat aquest tipus de productes, o fins i tot més, segons la data de caducitat. Sorprenentment la llei no preveu cap mena de sanció, tal i com s'esmenta en la cinquena de les Disposicions Addicionals pel que fa a les garanties de compliment.

Prenent com a punt de partida la data del 7 de gener del 2000, com a data en la qual les empreses que produeixen Denominacions d'Origen (d'ara en endavant també DO) haurien d'estar adaptades a la legislació vigent, es projecta aquest **estudi entre productes de gran consum d'empreses del sector de vins i caves a Catalunya**, com a sector més representatiu i productiu d'entre les DO, **a fi de tenir una visió aproximada de l'acompliment de la llei a començaments del 2002**, un cop transcorreguts dos anys d'excedència dels límits proposats. A més, es fa una valoració comparativa entre l'etiquetatge d'aquests productes i els vins i caves de màxima qualitat.

“Totes les dades obligatòries i informacions voluntàries dels productes amb denominació d'origen, comarcal o de qualitat han d'ésser com a mínim en català”

Les Denominacions d'Origen de vins i caves

Actualment existeixen les DO següents per a vins i caves: **Alella, Catalunya, Conca de Barberà, Costers del Segre, Empordà-Costa Brava, Penedès, Pla de Bages, Priorat, Tarragona i Terra Alta**. A més hi ha la **DO Cava**, o **VEQPRD Cava** (Vi Escumós de Qualitat Produït en una Regió Determinada), que malgrat no ser exclusiu de Catalunya s'hi elabora el 99% de la producció. Aquesta part important de la producció, en tant que producte plenament català amb Denominació d'Origen i distribuït a Catalunya, ha estat inclosa dins els requisits que estableix l'article 34 de la Llei de Política Lingüística. Cal assenyalar també que la DO **Priorat** és d'ençà del 29 de desembre del 2000 **Denominació d'Origen Qualificada**.

Segons dades de l'INCAVI (Institut Català de la Vinya i el Vi) d'enguany, existeixen per cada denominació el següent nombre de cellers (tenint en compte que hi ha cellers que tenen més d'una denominació d'origen):

Denominacions d'Origen	Nombre de cellers
Alella	4
Catalunya	63
Conca de Barberà	11
Costers del Segre	13
Empordà-Costa Brava	19
Penedès	174
Pla de Bages	7
Priorat	30
Tarragona	33
Terra Alta	4

Alella,
Catalunya,
Conca de
Barberà,
Costers del
Segre,
Empordà-
Costa Brava,
Penedès, Pla
de Bages,
Priorat,
Tarragona i
Terra Alta i
DO Cava

Què diu la Llei ?

LLEI 1/1998, DE 7 DE GENER (DOGC 2553, del 9, i BOE 36 d'11 de febrer), de Política Lingüística

CAPÍTOL V.- L'activitat socioeconòmica.

Article 34. La informació a les persones consumidores i usuàries.

2. Les dades obligatòries i les informacions voluntàries addicionals que figuren en l'etiquetatge de productes catalans que gaudeixen de denominació d'origen, de denominació comarcal o de denominació de qualitat i dels productes artesanals que es distribueixen en l'àmbit territorial de Catalunya, ha d'ésser necessàriament com a mínim en català.
3. El Govern de la Generalitat ha de regular per reglament la informació a les persones consumidores i usuàries de sectors determinats, i l'etiquetatge i les instruccions d'ús dels productes industrials o comercials i que es distribueixen en l'àmbit territorial de Catalunya, d'una manera especial els dels productes alimentaris envasats, els perillosos i els tòxics, i també el tabac, per a garantir-hi la presència progressiva del català, seguint els principis d'aquesta Llei, de les normes de la Unió Europea i de la resta de l'ordenament jurídic.

Disposicions addicionals.

Cinquena. Garanties de compliment

Aquesta llei no estableix sancions per als ciutadans i ciutadanes. (...)

Disposicions transitòries.

Segona. L'adaptació empresarial

1. Les empreses i les entitats afectades per aquesta llei tenen un termini de dos anys per a adaptar-se al que disposen l'article 15 i les disposicions del capítol V. Aquest termini és de cinc anys per als empresaris i empresàries autònoms.
2. En un termini de cinc anys o, si és superior, el que resulti de la data de caducitat, poden continuar en el mercat els productes i els serveis a què fa referència l'article 34 sense complir les normes lingüístiques relatives a l'etiquetatge.

Disposicions finals.

Segona.

Desplegament reglamentari

S'autoritza al Govern de la Generalitat per a dictar les disposicions reglamentàries necessàries per a desplegar i aplicar aquesta llei.

“ Les empreses i les entitats afectades per aquesta llei tenen un termini de dos anys per a adaptar-se ... ”

Estudis i referències prèvies sobre l'etiquetatge en català de vins i caves

- Varis. *Els Usos lingüístics en les indústries elaboradores de vins i caves del Penedès*. Institut DEP i Direcció de Política lingüística. 1998.
- JOAN TUDELA. *Estudi sobre la llengua de l'etiquetatge*. Direcció General de Política Lingüística. 1993.
- ADEC. *Llista d'industrials i productors que etiqueten en català*. 1999. Edició de catàlegs anuals i pàgina web (www.adec-cat.org).

Pel que fa al primer dels estudis, les dades foren recollides durant la tardor del 1998 d'entre empreses elaboradores de vins i caves del Penedès amb els següents resultats pel que fa a l'etiquetatge:

Llengua	Etiqueta	Contraetiqueta
Castellà (exclusivament o amb altres llengües)	66%	73%
Català (exclusivament o amb altres llengües)	22%	17%
Català i castellà (amb continguts diferents)	11%	1%
Altres llengües	1%	4%
Ambivalent	0%	4%
Bilingüe (amb contingut idèntic)	-	1%
Base (total d'etiquetes i contraetiquetes)	404	197

D'entre les conclusions d'aquest estudi, incloent-hi les enquestes als mateixos empresaris, en destaquem:

- **Etiquetar en català comporta avantatges i desavantatges, des del punt de vista dels directius del sector. Segons els enquestats els avantatges repercuteixen en el mercat català i els inconvenients en el mercat espanyol, per una suposada sensibilitat negativa de la demanda espanyola en funció de l'idioma català.**
- **Molt majoritàriament els directius estan d'acord que els productes catalans venuts a Catalunya estiguin etiquetats en català.** D'altra banda, hi ha una temença minoritària a possibles problemes de distribució relacionats amb el mercat de fora de Catalunya.
- **Majoritàriament, s'accepta que etiquetar en català no comporta costos rellevants en termes logístics, de referenciació, de gestió o de producció.**
- **Es considera avantatjós etiquetar en català quan els productes es dirigeixen al mercat català, o quan es tracta de productes que tenen una identificació amb el seu origen territorial.**

Molt majoritàriament els directius estan d'acord que els productes catalans venuts a Catalunya estiguin etiquetats en català.

- **El 38 % de les empreses començaran (segons els entrevistats) a etiquetar en català o augmentaran l'ús que en fan actualment.** Per tant, es pot preveure un increment de les etiquetes en català tant dels que pensen augmentar l'ús del català com entre els que l'iniciaran, destaca com a argument principal la regulació legislativa que entrarà plenament en vigor en els pròxims anys.

es pot preveure un increment de les etiquetes en català tant dels que pensen augmentar l'ús del català com entre els que l'iniciaran

L'estudi sobre l'etiquetatge en català de vins i caves

Objectius

L'objectiu principal d'aquest estudi és:

- **Avaluar l'acompliment de la llei entre les empreses amb seu a Catalunya del sector de vins i caves amb Denominació d'Origen, en tant que productores, etiquetadores i que distribueixen llurs productes a Catalunya, i per tant sotmeses a l'acompliment de la llei.**

Aquest objectiu es concreta en diferents punts, que esmentem a continuació, i que hem cregut pertinents per tal de tenir una bona valoració de l'objectiu general:

- Analitzar l'acompliment de la llei entre **els primers productes de venda** en superfícies de lliure servei, en tant que bons indicadors, significant una part important de les vendes i una de les imatges més representatives que té el consumidor a l'hora de percebre la presència d'una llengua en l'etiquetatge.
- Analitzar l'acompliment de la llei entre **els vins i caves d'alta qualitat**.
- Tenir una visió aproximada de **l'evolució** en els darrers anys de l'etiquetatge en català; en general dins d'aquest sector i en concret en els principals grups empresarials esmentats en els objectius anteriors.
- Analitzar l'acompliment de la llei entre **els 3 primers grups: Codorníu, Freixenet i Miguel Torres**. Segons l'informe anual d'Alimarket per a l'any 2000, els 3 primers grups signifiquen el 71 % de les vendes respecte el total d'empreses i grups presents a l'informe d'Alimarket i que compleixen els requisits esmentats en l'objectiu principal (d'un total de 55 grups segons aquests requisits acotats). Cal destacar que només la presència plena del català en aquests tres primers grups ja fóra molt important per a la percepció que té el consumidor de l'etiquetatge en català.

Avaluar l'acompliment de la llei entre les empreses amb seu a Catalunya del sector de vins i caves amb Denominació d'Origen

L'etiquetatge en català de vins i caves de gran consum

La distribució i venda directa al consumidor, en botigues i superfícies de lliure servei, més enllà de les vendes en hosteleria i restauració, és un bon baròmetre per tal d'avaluar l'acompliment de la llei des de la perspectiva dels ciutadans de carrer. Per aquest motiu, la presència del català en l'etiquetatge de vins i caves ha d'ésser especialment evident en aquells productes de gran consum d'àmplia distribució en establiments no especialitzats.

Per això s'han analitzat les etiquetes de vins i caves on cal aplicar l'article 34 de la Llei en productes que es venen en aquesta mena d'establiments.

Vins de Denominació d'Origen

Metodologia

Durant els mesos de desembre del 2001 i gener del 2002 es va fer una observació directa en supermercats i hipermercats dels vins i caves de Denominacions d'Origen produïts a Catalunya, prenent nota de tots els productes presents en 20 establiments pertanyents a 16 marques de supermercats i hipermercats diferents de Barcelona i Lleida (Supersol, Caprabo, Mercadona, Alcampo, Consum/Eroski, Condis, Carrefour, Champion, Dia, Lidl, Plus Fresc, Superavui, Suma, Disgor, Bon Preu i Sorlidiscau). En total es van trobar 151 productes diferents que corresponien a 40 cellers, a més dels productes de marques pròpies de les superfícies de distribució (9 marques pròpies corresponents a Alcampo, Bonpreu, Caprabo, Carrefour/Champion/Dia, Condis, Consumer, Gourmet, Mercadona i Supersol).

Es va seleccionar aquells productes presents en més de 3 establiments de grups de distribució diferents; i els cellers que tenien productes de DO catalanes en 3 establiments de grups de distribució diferents.

Resultats: productes més presents

Els resultats expressen aquells productes que no s'han trobat etiquetats en català, i que, per tant, encara no s'han adaptat a la legislació vigent, i aquells grups que pel fet de fer-ho plenament en català (només en català o acompanyat d'altres llengües) poden considerar-se adaptats a la legislació lingüística actual. Corresponen a **33 productes de 12 cellers de 10 empreses**, de les quals només una (amb la varietat de tres productes) compleix la legislació mitjançant un etiquetatge bilingüe (vins **Marfil Alella d'Alella Vinícola Can Jonc**)(Taula 1).

Vins: corresponen a 33 productes de 12 cellers de 10 empreses, de les quals només una (amb la varietat de tres productes) compleix la legislació

Les denominacions d'origen trobades corresponen a:

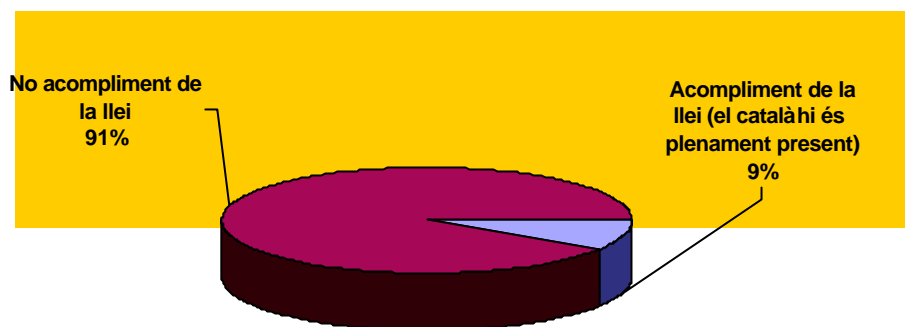
Denominacions d'Origen	Nombre de productes
Penedès	12
Catalunya	10
Costers del Segre	4
Pla del Bages	3
Alella	3
Empordà-Costa Brava	1

Taula 1: El català en vins de DO catalanes més presents en superfícies de lliure servei.

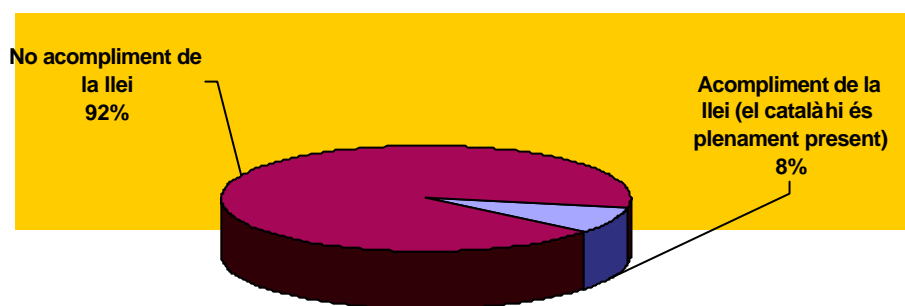
Empreses	Producte	DO Denominació d'Origen	No acompleix la llei; no etiqueta en català	Sí; el català és plenament present en l'etiquetatge
Miguel Torres	Viña Sol	Penedès		
	Sangre de Toro	Catalunya		
	Coronas Tempranillo	Catalunya		
	Viña Esmeralda	Penedès		
René Barbier (Freixenet)	Tradición	Penedès		
	Classic	Penedès		
	Kraliner	Penedès		
Masia Bach (Codorníu)	Bach Extrísimo	Penedès		
	Viña Extrísima Bach	Catalunya		
	Bach Rosado	Penedès		
	Bach Extrísimo Seco	Penedès		
Jaume Serra (J.Garcia Carrión)	Viña del Mar Azul (blanco-seco, tinto, blanco seco dulce, rosado)	Catalunya		
	Jaume Serra Tinto	Penedès		
Bodegues Roqueta	Ramon Roqueta Cabernet Sauvignon	Pla del Bages		
	Ramon Roqueta Tempranillo	Pla del Bages		
	Ramon Roqueta Crianza	Pla del Bages		
Marqués de Monistrol (Arco Bodegas Unidas)	Marqués de Monistrol Blanc de Blancs	Penedès		
Raimat (Codorníu)	Abadia	Costers del Segre		
	Clamor	Costers del Segre		
	Rosado	Costers del Segre		
	Casal	Costers del Segre		
Pinord	Pinord Reynal Blanco-Seco	Penedès		
Conde de Caralt (Freixenet)	Blanc de Blancs	Catalunya		
	Rosado	Catalunya		
	Vendímia Seleccionada	Catalunya		
Castillo Perelada	Blanc de Blancs	Empordà-Costa Brava		
Alella Vinícola Can Jonc	Marfil Alella (Blanc Sec, Blanc semi- sec, Rosat)	Alella		
Juvé y Camps	Ermita d'Espiells	Penedès		

Miguel
Torres, René
Barbier,
Masia Bach,
Jaume Serra,
Bodegues
Roqueta,
Marqués de
Monistrol,
Raimat,
Pinord,
Conde de
Caralt...

Gràfic 1: La presència del català en els productes de vins de DO més abundants en superfícies de lliure servei.

Gràfic 2: La presència del català en els cellers de vins de DO on pertanyen aquests productes segons l'etiquetatge d'aquests productes.

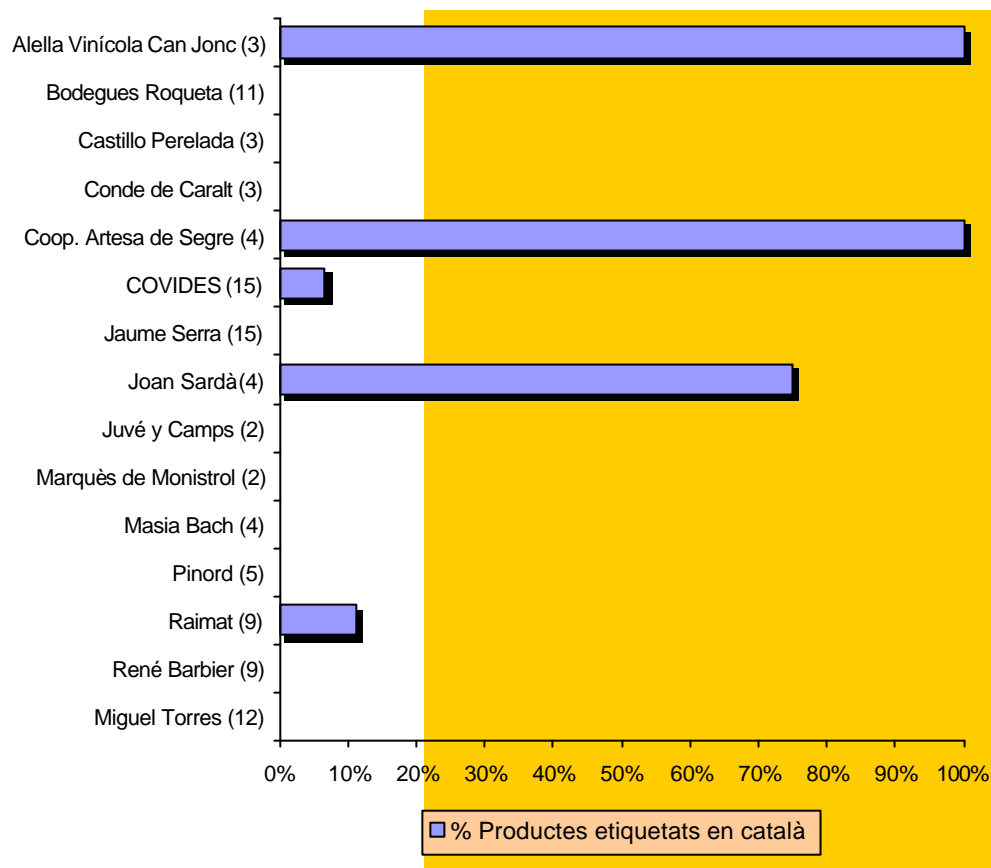

Resultats: cellers més presents

S'han trobat 15 cellers amb vins de DO catalanes presents en més de 3 grups diferents de distribució d'entre els triats (amb els mateixos o diferents productes en cada supermercat o hipermercat). Només 5 d'aquests cellers tenen productes etiquetats en català. Dels 101 productes pertanyents a aquest cellers només 12 són en català, complint la legislació vigent.

Menys d'un 10% dels primers productes de gran consum en superfícies de lliure servei etiqueten en català

Gràfic 3: El català en els cellers presents en més de 3 grups de distribució diferents; entre parèntesis el número de productes trobats per cada celler (cal assenyalar que alguns, com **Bodegues Roqueta**, malgrat no s'han trobat productes de DO en català, sí que n'hi ha d'àmplia difusió en vins de taula).

Caves

Metodologia

Es va fer igualment una observació directa en superfícies de lliure servei com el cas dels vins de Denominació d'Origen, en aquest cas visualitzant els productes més significatius dels principals cellers segons vendes (basat en l'informe ACI Nielsen).

Resultats

Corresponen als 21 productes o marques més representatius en vendes de 9 empreses. Tenint en compte el total de varietats visualitzades per cada producte (varietats més presents) i els productes agrupats segons menys pes específic dels grups Juvé y Camps, Montferrant, Masachs, Chandon, Castillo de Perelada, Jaume Serra i marquès de Monistrol, respecte Freixenet i Codorníu; en serien un total de 36 productes i varietats analitzats agrupats en 21 de representatius. Tot i que

Caves:
corresponen
a 21
productes de
9 empreses,
4 de les
quals tenen
productes
etiquetats en
català

majoritàriament els productes encara no s'han adaptat a la legislació, en 4 de les 9 empreses existeixen productes que aconsegueixen la llei; això succeeix en **Codorníu**, **Josep Masachs**, **Freixenet** en el **Canals i Nubiola Brut Nature** (també en el **René Barbier Mediterranean**, malgrat no incloure'l a la llista per no ser prou majoritari) i en **Montferrant** (tot i que majoritàriament els mateixos productes sovint es troben exclusivament en la versió castellana). Tant **Juvé y Camps**, com **Chandon**, **Castillo de Perelada**, **Jaume Serra** i **Marquès de Monistrol**, no tenen cap producte etiquetat en català. **Raimat** (de **Codorníu**) té l'etiqueta en català i la contraetiqueta en castellà, per bé que s'ha comptabilitzat en un 75% com a etiqueta en castellà pel gruix d'informació. Pel que fa als primers productes en vendes, cal tenir present els casos d'**Anna de Codorníu (Codorníu)** i **Carta Nevada (Freixenet)**; mentre el primer cas està plenament normalitzat, ni **Carta Nevada** ni tan sols **Cordon Negro** (el segon en importància de **Freixenet**), són etiquetats en català.

Taula 2: El català en els caves més abundants en superfícies de lliure servei (vegeu assignació de punts en els annexos)

Empreses	Producte	No compleix la llei; no etiqueta en català	Sí; el català és plenament present en l'etiquetatge
Codorníu	Anna de Codorníu		
	Codorníu Gran Cremant		
	Meditarrània		
	Codorníu Extra		
	Delapierre (Glacé, Clàssic, Brut Tradició)		
	Rondel Carta de Oro		
	Raimat (Brut i Brut Nature)		^a
	Bach Extríssimo (Brut Nature)		
Freixenet	Freixenet Carta Nevada		
	Freixenet Cordon Negro		
	Canals i Nubiola (Brut i Semi-sec)		
	Canals i i Nubiola Brut		
	Conde de Caralt (Brut Nature i Blanc de Blancs)		
	Castellblanch (Gran Cremant, Brut Zero, Dos Lustros)		
	Segura Viudas		
Juvé y Camps	Juvé y Camps Brut Natural, Reserva Brut Cinta Púrpura		
Montferrant	Montferrant (Grapa, Blanes Nature, Tradició)		^b
Masachs	Luís de Vernier (Brut, Brut Nature, Gran Vernier)		
Chandon	Chandon Brut		
Castillo de Perelada	Castillo de Perelada (Brut, Semi-seco)		

^a Malgrat que l'etiqueta és plenament en català la contraetiqueta, on hi ha més informació, és només en castellà

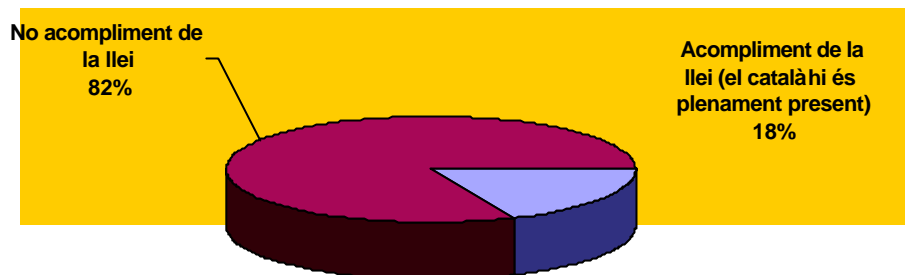
^b Malgrat que aquests productes són presents en etiquetatge en català pràcticament en la totalitat de les observacions eren etiquetats només en castellà

Codorníu,
Freixenet,
Juvé y
Camps,
Montferrant,
Masachs,
Chandon,
Castillo de
Perelada,
Jaume Serra,
Marquès de
Monistrol

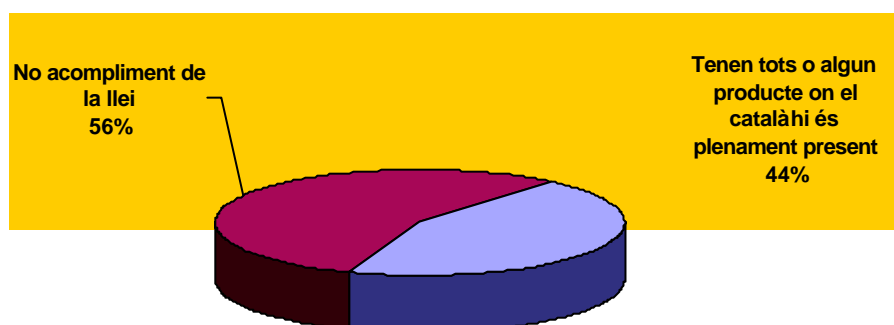
Jaume Serra	Brut Reserva		
Marquès de Monistrol	Marquès de Monistrol (Reserva de l'Hereu, Reserva Brut)		

Altres empreses com **Sumarroca** o **Raventós i Blanc**, també força presents en superfícies de lliure servei, etiqueten plenament en català llurs productes.

Gràfic 4: La presència del català en els caves més presents en superfícies de lliure servei.

Gràfic 5: La presència del català entre els cellers de caves on pertanyen aquests productes.

Vins de Denominació d'Origen i caves de marques pròpies de supermercats i hipermercats

Pel que fa a vins i caves de denominacions d'origen catalanes de marques pròpies de les superfícies, cal destacar que encara moltes no s'han adaptat tampoc a la llei. Heus ací alguns dels exemples visitats:

Pel que fa a vins i caves de DO catalanes de marques pròpies de les superfícies, cal destacar que encara moltes no s'han adaptat tampoc a la llei.

Superfícies de distribució	Etiqueten en català	No etiqueten en català
	Bon preu /Esclat (Morastrell)	
Condis		
Consum /Eroski (Consumer)		
	Caprabo ¹	
	¹ Puntualment algun producte etiquetat en castellà (Arnan Deloi Caprabo)	Mercadona ²
		Carrefour/Champion/Dia
		Al campo (Vall de Juy)
		El Corte Inglés
		Superavui/Suma (Gourmet)
		Supersol/Ahold (Castell Llord)

L'etiquetatge en català de vins i caves d'alta qualitat

L'anàlisi dels vins d'alta qualitat ens permet analitzar el tractament lingüístic en vins on l'etiquetatge va íntimament lligat al prestigi de qualitat del producte. Sovint es tracta de cellers diferenciats respecte als vins de gran consum, amb produccions limitades, i vins molt sovint destinats a l'exportació en un alt percentatge. El tractament en l'etiquetatge va destinat a un consumidor més selecte i especialitzat. L'idioma en l'etiquetatge és, per tant molt important en la tria per part del productor car, cal identificar el producte amb la qualitat, i a causa de l'exportació i de la baixa producció la diferenciació d'etiquetatges pot suposar un augment en els costos.

Metodologia

Per tal de tenir una mesura al màxim d'objectiva possible sobre el català en l'etiquetatge de vins d'alta qualitat, s'ha pres com a referència el sistema de classificació de vins que anualment fa la *Guia Peñin de los vinos de España (Pi & Erre Ediciones, Madrid, 2001)*, com a bon referent dins el món del vi, i molt complet a nivell de productes mesurats. Les cates, mesurades entre l'1 d'abril i el 30 de juliol del 2001, són incloses en la darrera edició per a l'any 2002. Partint d'aquestes cates es fa una valoració americana per punts, de 50 fins a 100, de menys a més qualitat, essent de 90 a 100 els considerats vins excel·lents.

En aquest estudi s'han tingut en compte tots els vins i caves de denominació d'origen produïts a Catalunya i a les illes Balears segons aquesta guia, amb puntuacions de vins excel·lents, enguany de 95, 90+ i 90. Més enllà de l'anyada concreta pel qual s'ha catat el vi, s'ha pres com a referència el producte, tenint en compte les anyades trobades més recents. Així, s'ha fet l'observació directa de cadascun en botigues especialitzades.

Els millors vins de denominacions d'origen catalanes i balears, segons la guia Peñin, són:

Puntuacions màximes 95

Producte	Empresa	DO
Vall Llach 1999 negre	Celler Vall Llach	Priorat
L'Ermite 1999 tinto	Álvaro Palacios	Priorat

L'anàlisi dels vins d'alta qualitat ens permet analitzar el tractament lingüístic en vins on l'etiquetatge va íntimament lligat al prestigi de qualitat del producte

Puntuació 90 +

Producte	Empresa	DO
Albet i Noya tempranillo 1998	Albet i Noya	Penedès
Coma d'en Pou 1998 negre	Celler Bàrbara FForés	Terra Alta
Oliver Contí 1998 negre	Celler Olivé Contí	EmpordàCB
Jaume de Codorníu 450	Codorníu	Cava
Clos de l'Obac 1999 tinto	Costers del Siurana	Priorat
Jané Ventura mas Vilella 1998	Jané Ventura	Penedès
Pétrea Merlot 1999 tinto	Mas Comtal	Tarragona
Parxet 80 aniversario Brut	Parxet	Cava
Raimat Mas castell 1995 tinto	Raimat	C. del Segre
Grans Muralles 1997 tinto	Miguel Torres	Conca Barberà

Puntuació 90

Producte	Empresa	DO
María Jesus Tinto Dulce		EmpordàCB
Albet i Noya Syrah 1997 negre	Alvet i Noya	Penedès
Finca Dofí 1999 tinto	Álvaro Palacios	Priorat
Gran Claustro Brut Nature 1999	Castillo de Perelada	Cava
Flor de Primavera 1998 tinto	Celler de Capçanes	Tarragona
Josep Foraster 1999 tinto	Celler Mas Foraster	Conca Barberà
AVGVSTVS Chardonnay 2000	Cellers Puig i Roca	Penedès
Cims de Porrera 1999 negre	Cims de Porrera	Priorat
Dolç de l'Obac dolç 1999 negre	Costers del Siurana	Priorat
Freixenet Reserva Real Brut	Freixenet	Cava
Pétrea Chadonnay 2000 blanc	Mas Comtal	Tarragona
Coma Vella 1999 negre	Mas d'en Gil	Priorat
Coma Blanca 1999 blanc	Mas d'en Gil	Priorat
Estela Garnatxa negra dolç	Mas Estela	EmpordàCB
AIA 1999 Negre	Miquel Oliver	Pla i Llevant
Raimat Cabernet Sauvignon	Raimat	C.del Segre
Raimat Chardonnay Selecció	Raimat	C. del Segre
Sumarroca Gran Reserva Brut	Sumarroca	Cava
Gran Viña Sol Chardonnay 2000	Miguel Torres	Penedès
Milmanda 1999 blanco	Miguel Torres	Conca Barberà
Reserva Real 1997 tinto	Miguel Torres	Penedès
Waultraud Riesling 2000 blanc	Miguel Torres	Penedès
Baldomà200 tinto	Vall Baldomar	C. del Segre

En total es tracta de 35 vins i caves, que pertanyen a 23 cellers diferents

En total es tracta de 35 vins i caves; 2 puntuats com a 95, 10 com a 90+, i 23 com a 90. Pertanyen a 23 cellers (més un producte no especificat) diferents.

A partir d'aquí s'ha visualitzat l'etiquetatge de tots aquests vins durant els mesos de gener i febrer del 2002 en botigues especialitzades de Catalunya (llevat de María Jesús tinto Dulce, del qual ni en la Guia Peñín es fa referència a l'empresa que el produeix).

Resultats

Hem classificat els resultats segons productes, especificant aquells que compleixen la llei i aquells que no l'acompleixen:

Empresa	Producte	No compleix la llei; no etiqueta en català	Sí; el català és plenament present en l'etiquetatge	Sense dades
	María Jesus Tinto Dulce			
Albet i Noya	Albet i Noya tempranillo			
	Albet i Noya Syrah			
Álvaro Palacios	L'Ermite			
	Finca Dofí			
Castillo de Perelada	Gran Claustro Brut Nature			
Celler Bàrbara Forés	Coma d'en Pou			
Celler de Capçanes	Flor de Primavera		a	
Celler Mas Foraster	Josep Foraster			
Celler Olivé Contí	Oliver Contí negre			
Celler Vall Llach	Vall Llach			
Cellers Puig i Roca	AVGVSTVS Chardonnay Blanco			
Cims de Porrera	Cims de Porrera negre			
Codorníu	Jaume de Codorníu			
Costers del Siurana	Dolç de l'Obac dolç negre			
	Clos de l'Obac tinto			
Freixenet	Freixenet Reserva Real Brut Cava			
Jané Ventura	Jané Ventura Mas Vilella negre		b	
Mas Comtal	Pétrea Chardonnay blanc			
	Pétrea Merlot			
Mas d'en Gil	Coma Vella negre			
	Coma Blanca blanc			
Mas Estela (Soda)	Estela Garnatxa negra dolç			
Miquel Oliver	AIA Negre			
Parxet	Parxet Brut nature			
Raimat (Codorníu)	Raimat Mas castell tinto			
	Raimat Cabernet Sauvignon tinto			
	Raimat Chardonnay Selección Esp.			
Sumarroca	Sumarroca Gran Reserva Brut Nat.			
Torres	Gran Viña Sol Chardonnay blanco			
	Milmanda blanco			
	Grans Muralles	c		

Hem classificat els resultats segons productes, especificant aquells que compleixen la llei i aquells que no la compleixen

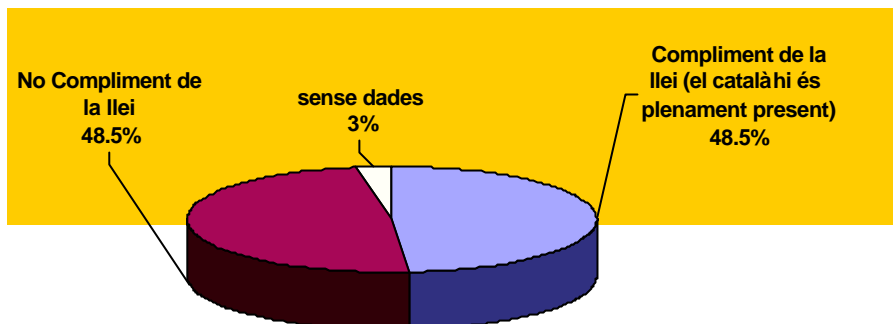
^a Etiquetatge en anglès, castellà hebreu i català

^b En alguns vins la contraetiqueta (si n'hi ha) s'ha trobat en castellà amb tot, pel volum d'informació, s'ha comptabilitzat en aquesta columna.

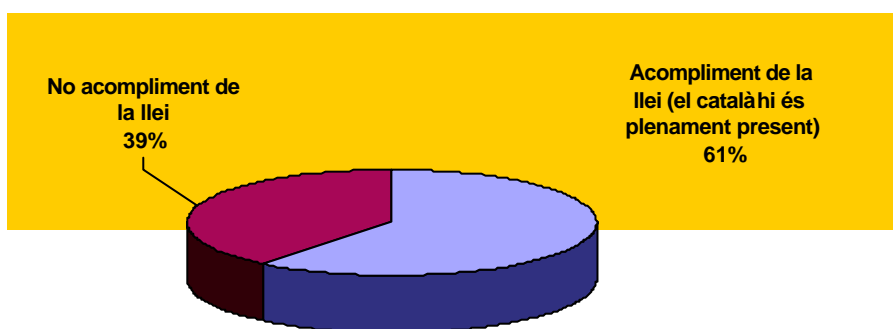
^c S'ha trobat la marca Grans Muralles acompanyada d'un cartonet al coll de l'ampolla en català i anglès.

	Reserva Real			
	Waultraud Riesling			
Vall Baldomar	Baldomà tinto			

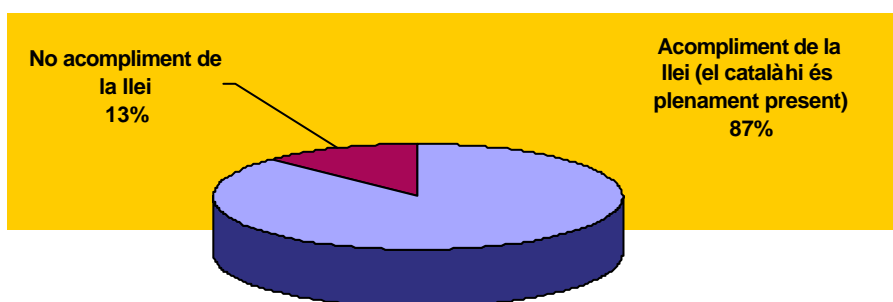
Gràfic 6: La presència del català **per al total de vins d'alta qualitat** de la Guia Peñín:

Gràfic 7: La presència del català **per al total de cellers** que tenen productes entre els primers vins de la Guia Peñín (23 cellers) segons aquest productes.

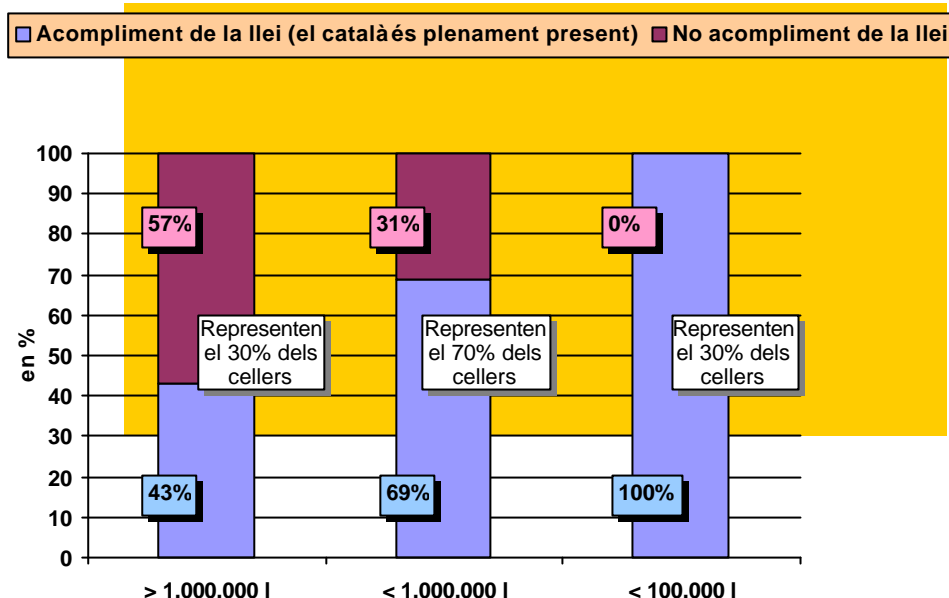

Gràfic 8: La presència del català en l'etiquetatge **per al total de cellers amb més d'un 50% d'exportació fora de l'Estat espanyol** (segons dades de la Guia Peñín), que tenen productes d'entre els primers vins de la Guia Peñín, segons aquest productes.

Vins d'alta qualitat: el català és clarament majoritari, tant en productes com en empreses on pertanyen aquests productes

Gràfic 9: La presència del català en l'etiquetatge de vins de la Guia Peñín per als cellers segons la producció anual en litres.

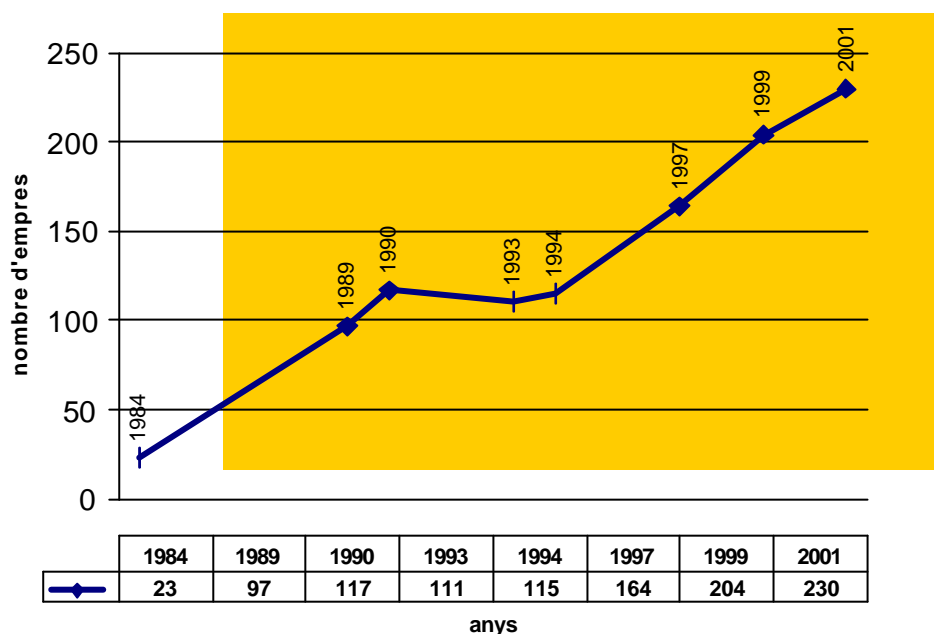
El català és, doncs, clarament majoritari, tant en productes com en empreses on pertanyen aquests productes. **L'acompliment de la Llei** és particularment evident en el percentatge de cellers adaptats (**61%**). Això també és força explícit en **les empreses que exporten fora de l'Estat espanyol** una part important de la producció (**el 87% de les empreses etiqueten en català**). És evident que la presència del català va lligat a la qualitat del producte, o si més no aquesta és de llarg la política lingüística presa per la majoria de productors de vins d'alta qualitat.

En el cas concret dels cellers grans (on el % disminueix), 7 en total, 3 (**Sumarroca, Celler de Capçanes i Codorníu**) tenen aquests productes en català i 4 (**Raimat, Castillo de Perelada, Torres, Freixenet**) els tenen en castellà. Dins d'aquests quatre, però, tant **Freixenet** com **Raimat** (de **Codorníu**) són empreses que tenen altres productes etiquetats en català. Així, d'entre els grans productors amb vins d'alta qualitat **només 2 de 7 (un 29%) no tenen ara com ara cap producte al mercat etiquetat en català**. Es tracta de **Castillo de Perelada i Miguel Torres**.

Castillo de Perelada i Miguel Torres són les úniques empreses grans amb vins d'alta qualitat que no etiqueten res en català

Evolució de l'etiquetatge en català de vins i caves

Gràfic 10: Evolució en el nombre d'empreses de vins, caves, licors i vinagres que etiqueten en català en el catàleg de l'ADEC (Associació en Defensa de l'Etiquetatge en Català).

Les dades de l'ADEC comptabilitzen aquells fabricants que fan tots o algun producte en català dins la categoria de vins, caves, licors i vinagres; i per tant va més enllà del que és pròpiament només denominacions d'origen.

Tal i com es pot observar en el **gràfic 10** el nombre d'empreses d'aquest sector que etiqueten en català en els catàlegs de l'ADEC s'ha anat incrementant any rere any.

El nombre d'empreses que etiqueten en català en els catàlegs de l'ADEC s'ha anat incrementant any rere any.

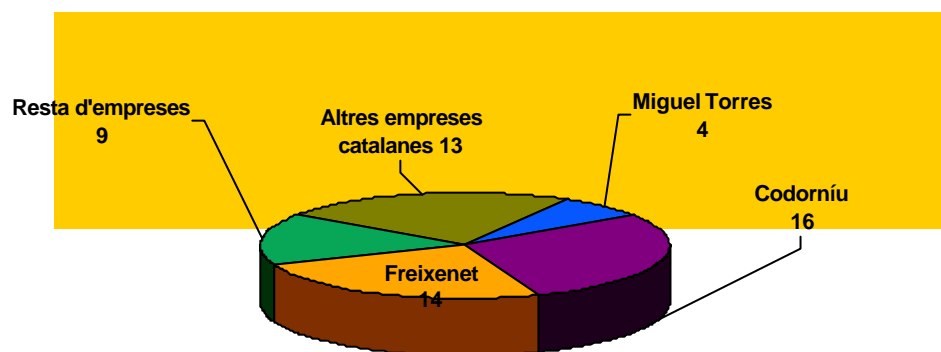
Prenent com a partida les darreres dades d'Alimarket sobre el rànquing d'empreses de vins i caves, i en concret totes aquelles amb seu a Catalunya i que etiqueten productes de venda al territori català, les dades són les següents: de les 56 presents i entrecruant dades amb les empreses presents en el catàleg de l'ADEC, 31 d'aquestes fan algun producte en català (cosa que significa un 54% del total).

L'etiquetatge en català a Codorníu, Freixenet i Miguel Torres

Segons dades d'Alimarket en vendes en milions d'euros per a l'any 2000, **Freixenet** (amb 390,66), **Codorníu** (amb 183,96) i **Miguel Torres** (amb 117,00), són de lluny les tres empreses catalanes dins el sector amb més volum de negoci. Bona part de la seva producció consisteix precisament en productes de denominacions d'origen catalanes o de conreu dins el territori català.

Per altra banda, cal remarcar que més de la meitat dels primers productes de gran consum analitzats en l'estudi pertanyen a aquestes tres empreses, més enllà d'ésser presents en la totalitat dels supermercats de la mostra.

Gràfic 11: Pertinença dels 54 vins i caves de gran consum analitzats en l'estudi

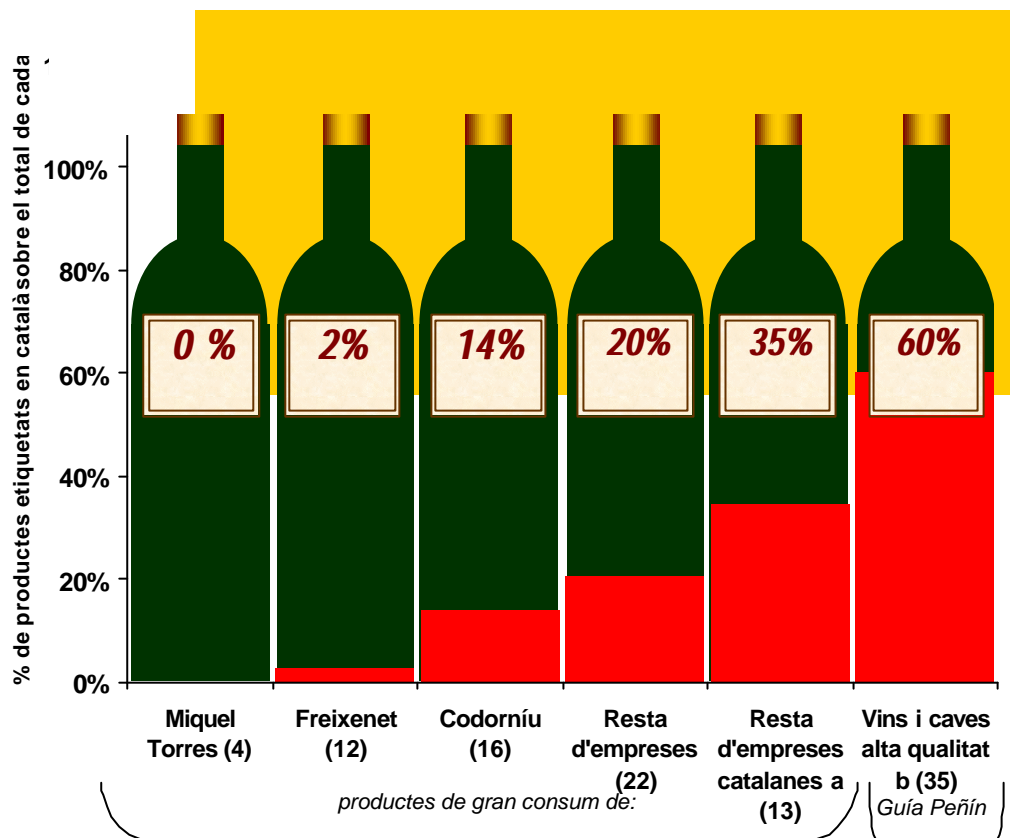
Pel que fa a l'etiquetatge en català, **Codorníu** és potser la que està adaptant més productes. D'ençà de l'any 2000 hi ha hagut una clara millora en la presència del català en l'etiquetatge, fins llavors pràcticament absent, en productes capdavanters dins l'empresa (**Anna de Codorníu, Mediterrània, 1551, Armonia, Cuvée Raventós, Gran Codorníu, Jaume de Codorníu, Codorníu Clàssic...**). Pel que fa a **Freixenet**, darrerament també hi ha hagut un increment en la presència del català, per bé que es tracta de productes en general més minoritaris (**Canals&Nubiola Brut Nature, René Barbier Mediterranean, Conde de Caralt Chardonnay, Segura Viudas Rosat...**). En ambdós casos les mancances són més evidents en els vins de DO (**Bach, Raimat, René Barbier...**), que no pas en l'etiquetatge de caves. **Miguel Torres** és l'única empresa en la qual encara no s'ha trobat cap producte adaptat a la legislació vigent, malgrat el **Grans Muralles** conté un cartronet al voltant del coll de l'ampolla amb explicacions en català i anglès.

Miguel Torres està molt per sota de Codorníu i Freixenet en etiquetatge en català i compliment de la legislació

En el següent gràfic (**gràfic 12**) es poden veure les comparacions entre aquestes empreses i la resta a partir de les dades de les primeres denominacions d'origen catalanes de gran consum en superfícies de lliure servei segons els resultats recollits, i l'etiquetatge partint dels productes capdavanters de la Guia Peñín. Cal,

doncs, entendre les dades dins els resultats de la mostra presa. La tendència és representativa de la situació en cada cas; denotant les diferències entre empreses, i el corresponent acompliment de la Llei.

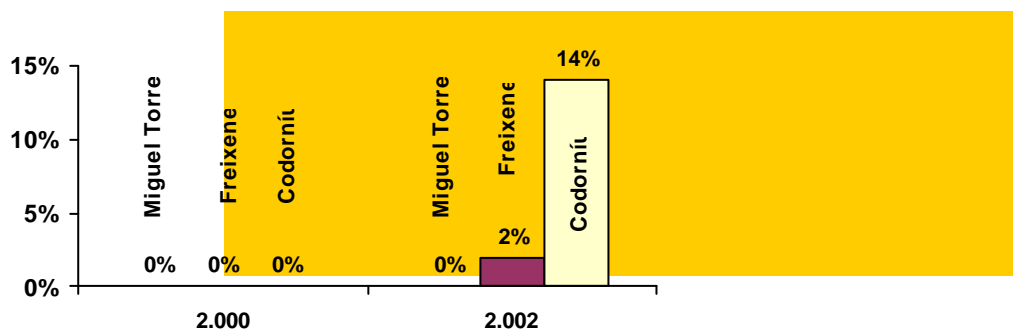
Gràfic 12: L'etiquetatge en català en els primers productes de gran consum de Freixenet, Codorníu, Miquel Torres, resta de productes de gran consum, resta des productes de gran consum que pertanyen a empreses catalanes i altres vins d'alta qualitat (no inclosos els de les marques esmentades de Miquel Torres, Freixenet i Codorníu). Entre parèntesis el total de vins analitzats per cada grup.

A Resta d'empreses catalanes sense Chandon, J. García Carrión i Arco Bodegas Unidas
 B Vins d'alta qualitat sense Miquel Torres, Freixenet i Codorníu

Gràfic 13: Evolució de l'etiquetatge entre els primers productes de gran consum de Freixenet, Codorníu i Miquel Torres.

Codorníu i Freixenet han incrementat en els darrers 2 anys els productes etiquetats en català

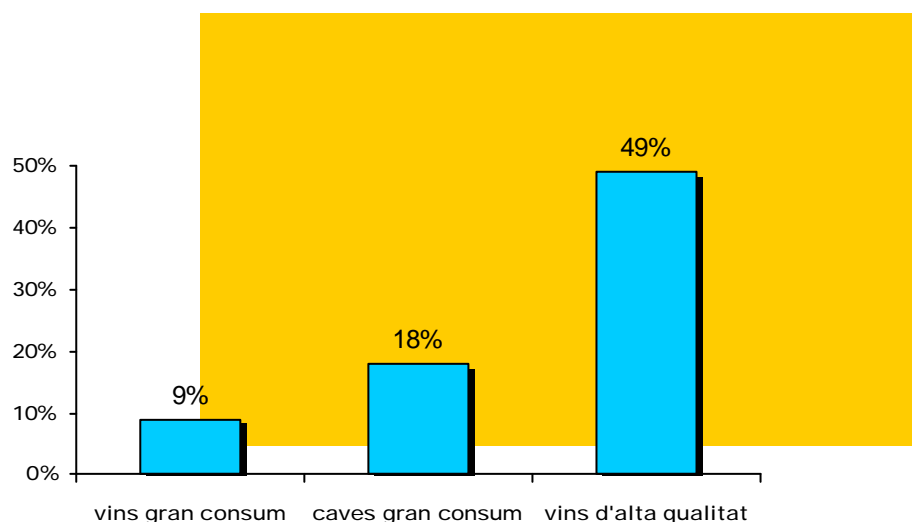
Com a mostra representativa, i només a títol orientatiu, recopilant les dades totals recollides en supermercats i botigues especialitzades a l'hora d'efectuar els estudis esmentats, s'han trobat vins DO i caves catalans de productes de les esmentades marques: de **Miguel Torres 15** productes, de **Freixenet 39** productes i de **Codorníu 48** productes (no incloses ampolles benjamin). Analitzant les etiquetes cal dir que els percentatges no difereixen gaire respecte la mostra dels primers productes; així, en aquest cas s'han trobat un **0% de productes de Miguel Torres** etiquetats en català, al voltant d'un **5% de Freixenet** (2 productes) i un **18 % de Codorníu** (9 productes).

Conclusions

Partint dels resultats obtinguts en l'estudi podríem arribar a les conclusions següents:

1. **Les principals empreses de productes de gran consum de vins i caves incompleixen la Llei de Política Lingüística en l'etiquetatge de la majoria dels seus productes, i especialment en els de més difusió a Catalunya.**
2. **Hi ha, però, una evolució positiva** en els darrers anys amb un increment general de l'etiquetatge en català en aquest tipus de productes. Per bé que algunes estan implantant el català en l'etiquetatge dels seus productes (**Codorníu, Freixenet..**), les grans empreses del sector incompleixen majoritàriament la Llei (**Torres, Castillo de Perelada...**),
3. **L'etiquetatge en català és clarament majoritari en els vins i caves d'alta qualitat**; especialment en els vins d'exportació.
4. Encara **no totes les grans superfícies d'alimentació** amb productes de marca pròpia de denominacions d'origen catalanes de vins i caves s'han adaptat a la legislació.

El català en l'etiquetatge de vins DO i caves

En general totes les dades i la percepció que té el consumidor fan evident un increment de l'etiquetatge en català en aquest sector en els darrers anys, particularment en les grans empreses, i per tant es confirma aquella dada de "Els usos lingüístics en les indústries elaboradores de vins i caves del Penedès" on un 38% de les empreses començarien o augmentarien l'etiquetatge en català. De tota manera encara hi ha molta feina a fer, i a hores d'ara, després de 4 anys de la Llei de Política Lingüística, la majoria dels productes més venuts no compleixen la legislació.

Fruit dels estudis podríem assenyalar un seguit d'empreses que haurien de rectificar urgentment la seva política lingüística en matèria d'etiquetatge de vins de DO i caves, i altres que l'haurien d'acabar d'adaptar.

Grans empreses amb cap producte trobat adaptat a la legislació vigent.	
	Miguel Torres Castillo de Perelada (Cavas del Ampurdán) Juvé y Camps Pinord Marquès de Monistrol (Arco Bodegas Unidas) Jaume Serra (J. García Carrión) Chandon
	Bodegues Roqueta (malgrat que s'han trobat vins de taula en català, i puntualment hi ha algunes referències però no suficients pel que fa a la Llei)

Grans empreses en procés d'adaptació a la legislació
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Freixenet: Encara amb fortes mancances en la quasi totalitat dels productes (Freixenet, Canals i Nubiola, Conde de Caralt, Castellblanch, Segura viudas i René Barbier) ▪ Codorníu: Amb força presència del català en les marques Codorníu, però encara amb fortes mancances a Delapierre, Rondel, Raimat i Bach. ▪ Covides ▪ Montferrant

Empreses plenament o pràcticament adaptades ja a la llei

- **Alella Vinícola Can Jonc, Masachs, Joan Sardà, Cooperativa Artesa de Segre, Sumarroca, Raventós i Blanch, la majoria d'empreses de vins d'alta qualitat, etc.**

És per això que des de la Plataforma per la Llengua pensem que caldria:

- Una ràpida rectificació per part de les **empreses**, especialment les més grans, per acomplir la Llei
- Aplicar mesures per part de l'**administració** per fer acomplir la Llei; bé informant i **portant un seguiment de les empreses** no adaptades, bé per **sancions o retirant la denominació d'origen** als productes que es troben fora de la normativa.

Plataforma per la Llengua
Bernat Gasull i Roig , 2002